

LANDMÆNDENES BEHOV FOR RÅDGIVNING OM EJERSKIFTE ER STORT

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Mellem 3-4.000 heltidslandmænd forventes at gennemføre et ejer- eller generationsskifte indenfor de næste 5 år. Det svarer til ca. hvert tredje heltidsbrug. Af dem har 20 procent ikke søgt rådgivning. Det fortæller en ny brugerundersøgelse fra SEGES.

Landmændene har et presserende, udækket behov for rådgivning, fordi de på flere vigtige områder ikke har gjort sig klar til deres ejer- eller generationsskifte. Brugerundersøgelsen viser, at landmændene halter bagefter på exit-strategi, klargøring af virksomheden til salg og værdiansættelse af virksomheden. Samtidig peger undersøgelsen på en række barrierer, som hindrer landmændene i at ejerskifte, og som landmændene kunne hjælpes igennem med den rette rådgivning.

Er exit-strategien nedfældet?

Blandt alle de landmænd, som påtænker at gennemføre et ejer- eller generationsskifte indenfor de næste 5 år, er der hele 44 procent, som endnu ikke har en exit-strategi, og 38 procent, som først nu er i gang med at lægge en strategi for deres ejerskifte.

- Denne gruppe landmænd blandt de adspurgte har samlet set et presserende rådgivningsbehov, som endnu ikke er blevet dækket, fortæller specialkonsulent Jane Karlskov Bille.

Hun har sammen med chefkonsulent René Moody Nielsen, begge fra SEGES' skatteafdeling, sat brugerundersøgelsen i værk i samarbejde med 19 lokale rådgivningsvirksomheder i DLBR, som har hjulpet med at sende spørgeskemaet ud til deres landmandskunder.

Er virksomheden klargjort?

Selv om ejer- eller generationsskiftet nærmer sig med hastige skridt for den gruppe landmænd,

der vil ejerskifte i løbet af de kommende 5 år, er der kun 53 procent, som har klargjort, eller næsten klargjort, deres virksomhed til salg. 28 procent har ikke klargjort virksomheden til salg, og mener ikke, at det vil være noget stort problem. De sidste 19 procent siger enten, at de ikke er gået i gang med at gøre virksomheden klar til salg, eller at det vil tage noget tid, før virksomheden er salgsmoden. Hele 47 procent har altså ikke forberedt deres virksomhed på et ejerskifte.

Er virksomheden vurderet?

Undersøgelsen viser også, at kun 34 procent af de landmænd, som ønsker at gennemføre et ejer- eller generationsskifte indenfor de næste 5 år, har fået vurderet deres virksomhed. 29 procent kender ikke værdien af deres virksomhed, og 37 procent har udelukkende på baggrund af deres erfaring gjort sig nogle tanker om, hvad virksomheden er værd. Jane Karlskov Bille og René Moody Nielsen er enige om, at tallene er bekymrende.

- Det er bemærkelsesværdigt, at landmændene ikke i højere grad har fået vurderet værdien, når man tager i betragtning, at generationsskiftet er forholdsvis tæt på, fastslår Rene. Og Jane fortsætter:

- Det er meget vigtigt, at landmanden får værdiansat virksomheden. Det er værdiansættelsen, som fortæller, om han og hans ægtefælle vil kunne leve den pensionisttilværelse, de forestiller sig. Virksomheden skal også være værdiansat, hvis landmanden står i den situation, at han skal fordele formuen mellem sine børn.

Hvad er landmændenes barrierer?

Ud over exit-strategi, klargøring og værdiansættelse af virksomheden ser brugerundersøgelsen på, hvilke barrierer landmændene typisk ser i forbindelse med deres ejer- og generationsskifte. Deres svar giver en god pejling af, hvilken type rådgivning de har brug for.

I gruppen af landmænd, som skal ejerskifte indenfor de næste 5 år, fordeler landmændenes udfordringer sig på både de "bløde" sider af et ejerskifte og økonomiske emner. Stillet overfor ti forskellige barrierer svarer 39 procent, at deres egen holdning til ejerskifte og alderdom hindrer dem i at ejerskifte. Heri ligger for eksempel, at landmændene er bekymrede for, om børnene kan forvalte formuen og drive virksomheden videre.

For 20 procent er det især overvejelser om, hvad der skal ske efter overdragelsen, som udgør en barriere for deres ejerskifte, og 39 procent angiver, at en afklaring af virksomhedens værdi er en udfordring.

For 35 procent af landmændene er det den samfundsøkonomiske situation, der stiller sig hindrende i vejen for ejerskiftet. Siden krisen satte ind i landbruget i 2009 har store gældsposter, faldende afregningspriser og begrænsede lånemuligheder fået mange landmænd til at udskyde deres ejerskifte i håb om bedre tider, men landmændene bør ikke skubbe et nødvendigt ejer- eller generationsskifte foran sig.

- Det kan komme til at koste landmanden dyrt, hvis hans ejendom bliver så nedslidt, at den begynder at miste værdi, understreger René Moody Nielsen.

Mere info

Læs hele [rapporten](#) om brugerundersøgelsen.

Se alle [landmændenes svar](#).

Ejer- og generationsskifte i dansk landbrug

SEGES' brugerundersøgelse blev gennemført i april 2016 i samarbejde med 19 lokale rådgivningsvirksomheder i DLBR, som sendte spørgeskemaet ud til deres landmandskunder. Formålet med undersøgelsen var at tage temperaturen på ejer- og generationsskiftesituationen i dansk landbrug i dag.

Der blev sendt i alt 7.127 spørgeskemaer ud til landmænd med en omsætning på mindst 750.000 kr. inklusiv støtte, dvs. til de landbrug, som lever op til Danmarks Statistiks definition af heltidsbrug.

SEGES fik 1.676 spørgeskemaer retur, og undersøgelsen opnåede dermed en flot svarprocent på 23,5 procent.

Behovet for rådgivning overrasker

20 procent af de landmænd, som har en exit-strategi, og som vil ejerskifte i løbet af de kommende 5 år, har ikke søgt rådgivning. Ser man på, hvad alle de adspurgte landmænd i brugerundersøgelsen har svaret, ligger dette tal på godt 30 procent.

- Det giver mening, at tallet ligger højere for alle svargrupper samlet set. For de yngre landmænd ligger et ejer- eller generationsskifte trods alt længere ude i fremtiden. Men det er overraskende, at der blandt dem, der har besluttet sig for at ejerskifte i den nærmeste fremtid, er hele 20 procent, som ikke har søgt rådgivning, siger René Moody Nielsen.